Joke Raeymaekers

Mijn ik-missie

Ik zie zoveel mooie mensen hun eigen 'ik' wegstoppen omdat ze vrezen als egoïstisch (of iets anders negatiefs) te worden bestempeld – gewoon omdat ze zichzelf zijn. "Wie heeft je dat wijsgemaakt?", wil ik dan schreeuwen. "Geloof je dat nu écht?" Oh, wat zou ik iedereen graag aanmoedigen om zichzelf te ontdekken en écht goed te kijken. Ik weet namelijk zeker dat jij prachtig bent, ook al ken ik je niet. En nee, dat is niet naïef of goedgelovig. Je 'ik' omarmen is een geschenk voor iedereen.

Mijn eigen oogkleppen over 'ik' werden afgerukt door iemand die ik in eerste instantie compleet niet begreep. Het werk van Jan van Munster, een Nederlandse kunstenaar, choqueerde me. Ik vond het onvoorstelbaar hoe iemand het aandurfde om zijn 'ik' zo te promoten. Nu moet je weten, die man heeft IK's in neonlicht op openbare gebouwen geplaatst. De skyline van Utrecht bevat een IK. Hij heeft zelfs een IK-huis gebouwd op een IK-vormig eiland! Is dat dan groots of grootheidswaanzin?, dacht ik. Arme mensen die met die man moeten leven. Zo zelfingenomen.

Naast verbijsterd, was ik toch ook geïntrigeerd. Toen ik hoorde dat hij op de opening van zijn tentoonstelling zelf een woordje ging zeggen, wou ik er per se bij zijn. Toen bleek al snel dat ik er niets van begrepen had.

"IK", zei hij, "is een cadeau voor iedereen. Wanneer ik IK maak, gaat het over al onze IK's. Voor mij gaat het over mijn 'ik', maar wanneer jij naar IK kijkt, hoor jij jouw 'ik' te zien. Als dat niet mijn bedoeling was, dan had ik wel een grote JAN gemaakt." Oeps … die had ik niet zien aankomen. Zijn vrouw was ook aanwezig tijdens de voorstelling. Beiden spraken zó liefdevol

over elkaar, over hoe ze elkaar alles gunnen en over hoe ieders 'ik' belangrijk is binnen hun relatie. De hele avond was voor mij verwarrend.

Omdat ik mezelf wou uitdagen, besloot ik een eigen IK te knutselen in 3D. Ik had geen idee waar ik aan begon. Ik botste op de ene blokkade na de andere. Mijn impuls om weg te lopen en het ding door het raam te keilen, was met momenten zo groot, dat een emotionele uitbarsting nooit ver weg was. Ik voelde de drang om mijn IK te verstoppen en wou er met níemand over praten. Wat een schaamte, wat een gigantische weerstand om een eigen IK te maken.

Het werd een IK van ongeveer een meetlat hoog, uit kippengaas en papier-maché. Het maken leek eindeloos te duren. Het kippengaas bleef me 'aanvallen' en 'pijn doen', het was een strijd waarbij ik krachten moest aanboren waarvan ik amper wist dat ik ze bezat. Urenlang precisiewerk waar ik eigenlijk totaal geen zin in had. Daarbij moesten de naden extra ingepakt worden met dikke papierstroken om de bobbeltjes van het kippengaas te verstoppen. En daarna nog een laag papier-maché. En nog een.

Het werk werd stilaan zachter van aard. Mijn attitude veranderde mee. Iets had me gedreven om door te zetten. Er was een subtiele zorg ingeslopen. Zorg voor de IK die langzaam werkelijkheid werd. In deze fase werkte ik vaak aan de 'I' of de 'K' alleen. Omdat ik dacht dat ze hun ware aard toch pas zouden tonen als ze samen stonden, had ik niet meer het gevoel dat ik ze moest verstoppen.

De IK kreeg een laag grondverf. Mooi wit. Stiekem was ik zelfs een beetje fier op wat ik had gemaakt. Zou dat kunnen? Mocht dat? Schaamte maakte plaats voor curiositeit. Ik zie me nog zo de gordijnen dichtdoen, mijn IK op tafel zetten, en er verwonderd en bewonderend omheen lopen. Een beetje zoals wanneer je voor het eerst naar een adembenemend werk in een museum kijkt. Tranen liepen over mijn wangen. "Mag het? Mag mijn IK er echt zijn?"

Goed, nu nog een kleur. Welke kleur? Iets wat me meenam naar mijn toekomstige 'ik'. Wat vond ik belangrijk voor de toekomst? Meer en meer wilde

ik leren vertrouwen op mijn wijze 'ik' en daarop kunnen intappen wanneer iets moeilijk of emotioneel wordt. Toen wist ik nog niet hoe belangrijk deze intentie zou worden. Het werd paars omdat die kleur voor mij rust en wijsheid heeft. De verf mengde ik met veel liefde. Meer dan genoeg om de hele IK een paar lagen te geven. Aan het eind voegde ik tarwebloem toe om de buitenste laag een fijne korrel te geven en de laatste sporen van het kippengaas te verzachten. Wauw! Het paars droogde donkerder op dan ik had verwacht, maar dat maakte de IK net dat tikje subtieler, dus voelde ik me er goed bij.

De jaren die volgden waren loodzwaar, omdat mijn echte 'ik' en die van anderen hun ruimte begonnen te vragen en hun relatie tot elkaar moesten terugvinden. Ik moest mezelf laten zien, met alle bijhorende angsten en lang verdrukte verlangens. Ging ik dit echt doen? Ging ik echt mijn leven leiden zoals ik het wilde? Ging ik kijken naar de echte 'ik' in de mensen rondom mij? Ging ik hen aansporen en ondersteunen om hun eigen 'ik' te zijn, in plaats van de 'ik' die ik of anderen van hen verwachten? "Ja", was het antwoord, en dat ervoer ik steeds duidelijker. De ene na de andere hartverwarmende ontmoeting volgde, vaak met mensen die ik al heel lang kende. Een prachtig parcours.

Twee jaar na het maken van de IK staat hij in de ruimte waarin ik mensen coach en neem ik de IK mee naar mijn lezingen. Was het spannend, de eerste keer? Absoluut, net zoals dit schrijven. En eigenlijk ook niet. Mensen uitnodigen om te kijken naar IK en hen erop wijzen dat het over hun eigen 'ik' gaat, en dat ze er mogen zijn. Dat ze nét daarom graag gezien worden en nét daardoor mildere mensen worden voor anderen. Dat het leven eenvoudiger en liefdevoller wordt wanneer 'ik'-jes samen zichzelf kunnen zijn. Het is zo'n ontzettend mooi cadeau om uit te delen én om in mijn eigen leven te proberen onderbrengen. Mijn eigenste IK-missie.

Mijn IK is fantastisch!

En de jouwe ook.

Joke Raeymaekers

Ik